

Nr 168.

Av herr **Pauli**, om rätt för läroverksadjunkten *F. W. Arfwidsson* att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna sig viss tjänstgöring.

Med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 52 till 1932 års riksdag beslöt riksdagen, att till de genom kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 373) meddelade bestämmelser angående ålderstillägg för befattningshavare i statens tjänst skulle fogas tillägg av innehåll,

dels att för lärare vid statens under skolöverstyrelsens inseende ställda läroanstalter sådant avbrott i tjänstgöringen, som föranletts av genomgående av provår eller tjänstgöring vid under överstyrelsens inseende ställd enskild eller kommunal läroanstalt, icke må utesluta rätt att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna dessförinnan fullgjord tjänstgöring i statens tjänst, vilken bestämmelse skulle äga tillämpning från och med den 1 juli 1922;

dels ock att för lärare vid statens under skolöverstyrelsens inseende ställda läroanstalter, vilken avlagt teologie eller filosofie licentiatexamen, sådant avbrott i tjänstgöringen intill högst ett år, varunder han avlagt disputationssprov, icke må utesluta rätt att för erhållande av ålderstillägg tillgodoräkna dessförinnan fullgjord tjänstgöring i statens tjänst, vilken bestämmelse skulle äga tillämpning från och med den 1 januari 1933.

Genom ovannämnda tillägg till bestämmelserna angående ålderstillägg, här nedan för korthetens skull benämnda lönetursförfattningen, kommo läroverkslärarna *icke* i åtnjutande av *någon* för dem *ny förmån*. Förhållandet var i stället, att de alltifrån lönetursförfattningens ikraftträdande 1922 ända till utgången av år 1930 utan undantag fått tillgodoräkna för uppflyttning i högre lönegrad sådan tjänstgöring i statens tjänst, som fullgjorts före avbrott av i de nya tilläggsbestämmelserna angiven art.

Först genom en strängare och bokstavig författningstolkning, tillämpad av skolöverstyrelsen från och med årsskiftet 1930—1931, försattes läroverkens lärare i den oförmånliga situation, som 1932 års riksdag genom de nämnda tilläggsbestämmelserna ville avhjälpa.

Detta återinsättande av lärarna i rättigheter, vilkas rimlighet eller billighet veterligen aldrig ifrågasatts, blev emellertid endast partiellt.

Enstaka lärare ha nämligen genom de åtgärder, som de statliga myndigheterna under de 3 senaste åren sålunda vidtagit, kommit att bli oförtjänt

lidande. Orsakerna härtill kunna vara av olika art, men jag vill här endast framdraga ett speciellt ömmande fall.

Läroverksadjunkten F. W. Arfwidsson i Gävle inträdde i statsläroverkens tjänst 1918, genomgick efter något mer än 2¹/₂ års oavbruten tjänstgöring vid statsläroverk provår under höstterminen 1921 och tjänstgjorde därefter oavbrutet vid statsläroverk i 7 år, senast vid Nya Elementarskolan i Stockholm, till dess han under vårterminen 1929 för avläggande av licentiatexamen gjorde ett avbrott i den statliga tjänstgöringen. Detta avbrott var för övrigt icke fullständigt, enär han — på därom av läroverkets rektor särskilt framställd begäran — samtidigt med studier i Uppsala under denna termin uppehöll 3 veckotimmars undervisning i högsta ringen vid Nya Elementarskolan. Under sin ledighet avslutade han sina studier för licentiatexamen, efter vars avläggande han från och med närmaste hösttermin oavbrutet tjänstgjorde vid samma läroverk, till dess han efter ytterligare ca. 2¹/₂ år utnämndes till adjunkt i Gävle.

Hans ansökan om uppflyttning i 2:a lönegraden såsom adjunkt från och med den 1 januari 1931 avslogs på grund av skolöverstyrelsens strax före denna tidpunkt ändrade mening om tolkningen av lönetursförfattningen. Trots de år 1932 gjorda tilläggen till författningen har Arfwidsson genom de i och för sig lofvärda studierna under vårterminen 1929 för vinnande av starkare vetenskaplig lärarekompetens gått förlustig all rätt att för ålderstilläggs erhållande tillgodoräkna de 9¹/₂ år av sin statliga tjänstgöring, som föregingo den enda terminens ledighet.

Det är att märka, att Arfwidsson vid tiden för ledigheten icke kunde äga kännedom om att den praxis, som skolöverstyrelsen alltsedan lönetursförfattningens ikraftträdande konsekvent tillämpat, strax därefter skulle frångås.

Förvisso har det icke varit statsmakternas avsikt, att verkan av lönetursförfattningen i dess nya skick skulle bli så uppenbart obillig som den förefaller i det ovan relaterade fallet. Möjligen kan det finnas lämpligt att framdeles genom ytterligare komplettering giva författningen en sådan form, att icke avbrott av denna art eller av orsak, som närmast kan jämföras med oförvållad arbetslöshet, skola medföra förlust av rätten att för lönetur tillgodoräkna föregående tjänstgöring.

Då emellertid dylikt förslag för närvarande icke föreligger, tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte medgiva läroverksadjunkten F. W. Arfwidsson i Gävle rätt att för erhållande av ålderstillägg såsom adjunkt tillgodoräkna även den tjänstgöring i statens tjänst, som han fullgjort före vårterminen 1929.

Stockholm den 21 januari 1933.

Ivan Pauli.